

Kuvataide: Tapahtumien tekijänoikeusluvat

Oma kylätaide -hanke/Etäluento 3.5.2023

Asiakas- ja viestintäpäällikkö Kati Pelkonen

Kuvasto visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusjärjestö ry

Arvoa taiteelle vuodesta 1987

Voittoa tavoittelematon, taiteilijoiden perustama tekijänoikeusjärjestö taiteilijoille

10 jäsenjärjestöä, AV-arkki viimeisin jäsenjärjestö

Edustamme **yli 3 100** kotimaista ja **noin 100 000** ulkomaista visuaalisen alan taiteilijaa
(Taiteilijaluettelo nettisivuilla)

Työtä taiteilijoiden tekijänoikeuksien hyväksi

Vaikuttamistyö-
tä kotimaassa ja
ulkomailla

Oikeuksien
hallinnointi

Tekijänoikeus-
viestintä

Kuvataide: tekijänoikeuksien perusteet

Lähtökohta:

Tekijänoikeus syntyy luomishetkellä; tekijänoikeus suojaa muotoa, ei ideoita

*Suoja alkaa, kun teos on **riittävän itsenäinen ja omaperäinen** ylittääkseen teoskynnyksen; korkeaa taiteellista laatua ei edellytetä*

Myös luonnos tai keskeneräinen teos voi saada suojaa

Suoja-aika

Kuvataiteen teosten osalta 70 vuotta tekijän kuolemasta; koskee myös teosvalokuvia.

Tavalliset valokuvat: 50 vuotta kuvanottovuoden päättymisestä.

Vilho Lampi: Omakuva (1933).
Kansallisgalleria/Ateneumin taidemuseo. Kuva:
Janne Tuominen (CCO)

Moraaliset oikeudet: taiteilijan taiteellinen arvo

Isyysoikeus: Oikeus tulla ilmoitetuksi teoksensa tekijänä

Respekti: Teosta ei saa muuttaa tai saattaa saataville tekijää loukkaavalla tavalla

Luoksepääsyoikeus: Taiteilijalla on oikeus nähdä ja valokuvata teoksensa

Taloudelliset oikeudet:
taiteilijan korvausoikeus

Teosten käyttö on lähtökohtaisesti luvanvaraista.

Kappaleen valmistaminen: Kaikenlainen teoksen toisintaminen

Julkinen näyttäminen (saataviin saattaminen): Esim. taidenäyttelyt

Levitys (saataviin saattaminen): Teoksen levittäminen myymällä, vuokraamalla, lainaamalla jne.

Julkinen esitys (saataviin saattaminen): Esim. Av-teoksen esittäminen

Yleisölle välittäminen (saataviin saattaminen): Teos välitetään yleisölle TV:ssä/elokuvassa tai digiympäristössä, kuten *verkkosivuilla tai somessa*

Taiteilijan tekijänoikeuden rajoitukset

Teoksia saa käyttää vapaasti – moraalisia oikeuksia pitää kunnioittaa

Yksityinen kopiointi: esim. valokuvaaminen omaan käyttöön

Arvosteleva/tieteellinen esitys: esim. näyttelykritiikki

Näyttelytiedotus/-markkinointi: ennen näyttelyä & sen aikana

Päiväntapahtuma: tekstiin liittyvä kuva uutisoinnin yhteydessä

Toisarvoinen käyttö: teos näkyy esim. osana sisustusta

Julkinen taideteos: ei-kaupallisessa tarkoituksessa

Julkisen taideteoksen saa kuvata ja kuvan julkaista, *jos kyse on ei-kaupallisesta käytöstä.*

Huom. *Lupa tarvitaan kaupallisessa käytössä,* kun teos on kuvassa pääaiheena.

Kuva: Eila Hiltunen, Sibelius-monumentti © Kuvasto.

Kuvien käyttöluvat & oikeuksista sopiminen

Tekijänoikeusluvut taidetapahtumassa

Millaisia kuvataiteen käyttöoikeuksia tarvitaan taidetapahtumaan?

– Tarvitset käyttöluvan, jos taideteoksen kuvaa käytetään tapahtuman markkinoinnissa, esim. tapahtumajulisteissa tai esitteissä, tai jos teoksen kuvaa käytetään tapahtuman myyntituotteissa, kuten postikorteissa.

– Taideteoksen kuvan muuntelu edellyttää myös taiteilijan luvan.

– *Taidenäyttelyn tapauksessa* näyttelyjärjestäjä ilmoittaa näyttelyn Kuvastolle, jos kyseessä on pääsymaksullinen tai kunnan järjestämä näyttely ja näyttelyssä on mukana Kuvaston edustamia taiteilijoita.

– AV-teosten tapauksessa AV-arkki vuokraa mediataideteoksia ja perii esityskorvauksen

Millaisia kuvataidelupia on olemassa?

– Kuvaston nettisivuilla on kattava käyttöluvahinnasto sekä erikseen näyttelyhinnasto

Kuvaston käyttöluvat

Kun kyse
olemassa
olevan teoksen
jälkikäytöstä,
(*esim.
taideteoskuva
kirjan
kannessa*)

Esim.
Julkaisut,
painotuotteet,
käyttöesineet,
TV, mainonta,
digisisällöt

E-asiointi =
Kuvaston nk.
lupakauppa
verkossa

Muuta huomioitavaa taidetapahtumassa

Saako teoksia kuvata taidetapahtumassa?

– Taideteoksia saa kuvata yksityiseen käyttöön. Kuvan julkaiseminen saattaa edellyttää luvan taiteilijalta/Kuvastolta.

Miten teokset merkitään teosluettelossa?

– Taiteilijan nimi tulee mainita hyvän tavan mukaan, samoin teostiedot mahdollisimman kattavasti.

Ilmaisia kuvia:

– Kansallisgallerian kokoelmasivuilta saa ladata teoskuvia, kun tekijänoikeus on rauennut

– Creative Commons –lisenssillä merkittyjä kuvia (CCO-lisenssi) saa käyttää vapaasti myös kaupallisiin tarkoituksiin

Oikeuksien luovutus – Miten oikeuksista sovitaan?

Kirjallinen
lupa vs.
suullinen
sopimus

Ehdoista
sopiminen:
käyttötarkoitus,
kesto,
painosmäärä,
tekijänoikeus-
korvaus jne.

Teoksen
muuntelu-
oikeudesta ja
edelleen
luovuttamisen
oikeudesta
sovitaan
erikseen

Lisäksi:
tekijänoikeusneuvontaa
puhelimitse, sähköpostitse,
verkossa.

KUVASTO

Arvoa
Taiteelle.

Yhteys

kati.pelkonen@kuvasto.fi

045 608 2900

Kuvasto.fi

Kuvasto

Kuvasto